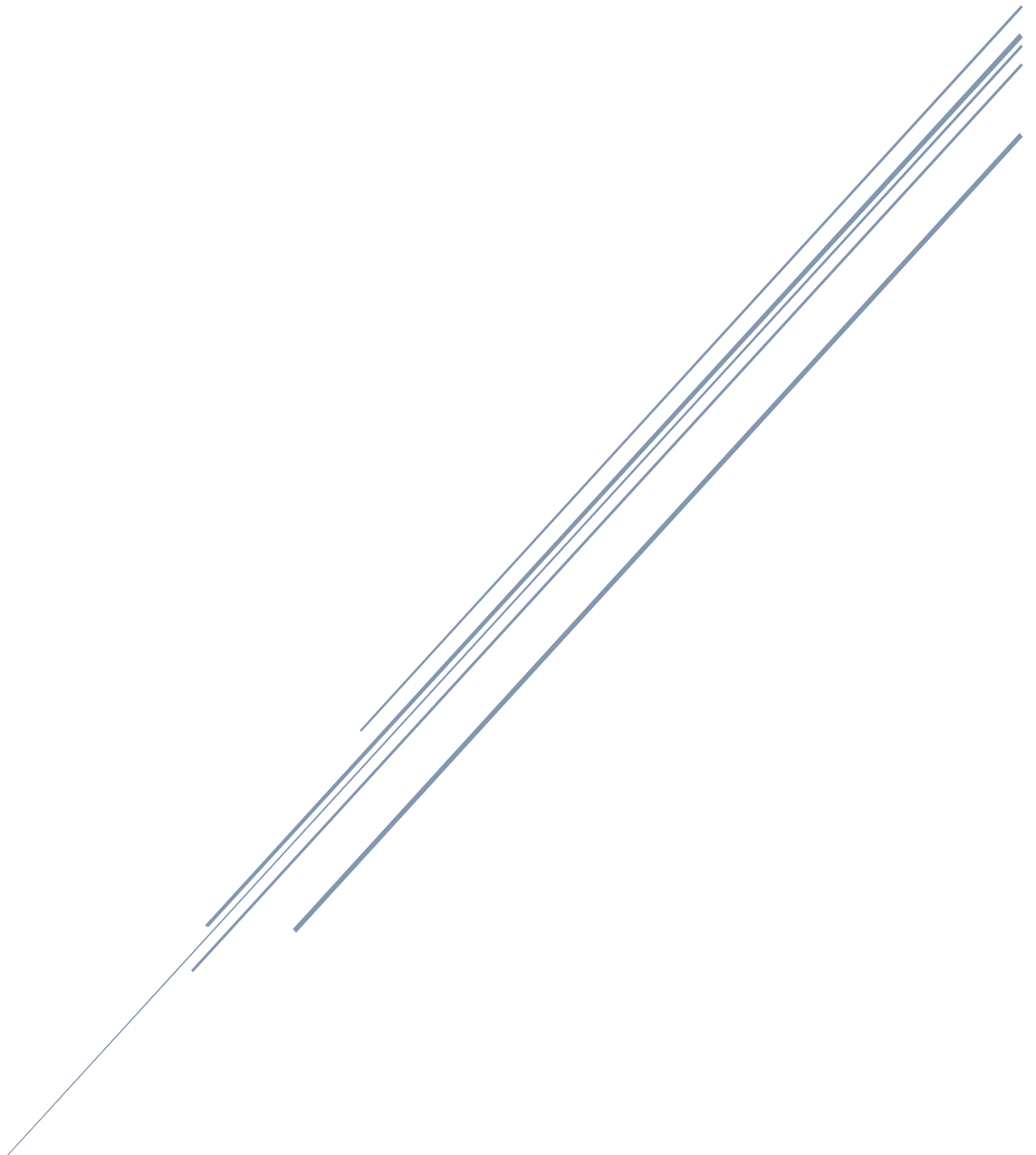

POLICY RECOMMENDATION GUIDE (CZECH)

Erasmus+
Enriching lives, opening minds.

This project has been funded with support from the European Commission (Erasmus+). The document reflects the views only of the ESD:SuperVision 4.0 team and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Project partner consortium:

*Casa Corpului Didactic Dambovită
Daugavpils Universitāte
Daugavpils Valsts gimnazija
Integrierte Gesamtschule Oyten
Italian Association for Sustainability Science
RCE Oldenburger Muensterland e.V.
Scoala Gimnaziala Buciumeni
University of Edinburgh
Univerzita Karlova
University of Vechta
Vytauto Didziojo Universitetas*

*You may use our material under the **creative commons license for non-commercial use (CC-BY-NY)**, which means that we grant the following rights concerning the material here published:*

- *Sharing – You may share or distribute our material in any format or medium.*
- *Editing – You may remix, change and build on our material.*
- *The licensor cannot revoke these rights as long as you comply to our license terms.*

These rights are subject to the following terms:

- *Attribution – You must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made. You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests the licensor endorses you or your use.*
- *Non-commercial – You may not use the material for commercial purposes.*
- *No additional restrictions – You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.*

Any data you transmit will not be passed on to third parties.

Učení pro budoucnost: Reorientace školního vzdělávání směrem k udržitelnému rozvoji

Učení pro budoucnost znamená, že bychom se všichni měli naučit žít a pracovat udržitelnějším způsobem. Každá škola by měla vést své žáky k tomu, aby se dobře starali o sebe, o druhé a o planetu Zemi; a to nejen v současnosti, ale i v budoucnu. Tento pečující přístup by se měl dotýkat všeho, co školy dělají – způsobu, jakým se žáci učí a jak jsou motivováni k tomu, aby se stali „hybateli“ změn; měl by se promítat i do toho, jak školy spravují své vnitřní prostředí a zdroje; jak se zaměstnanci a žáci chovají k sobě navzájem; jak spolupracují s místní komunitou – a jak se vztahují k širšímu světu.

Ve školách by na všech úrovních mělo být zajištěno, aby se udržitelný rozvoj stal součástí poskytovaného vzdělávání (a byl i jedním z indikátorů jeho kvality), a byl také součástí všech aspektů života školy jako součást celoškolního přístupu.

Souhrn

- V letech 2020–2023 spolupracovali partneři ze škol a univerzit z celé Evropy (Česká republika, Itálie, Litva, Lotyšsko, Německo, Rumunsko a Skotsko) v rámci programu Erasmus+ na projektu, jehož cílem bylo vytvořit podmínky pro přípravu studentů na to, aby byli schopni čelit místním a globálním výzvám 21. století. Výsledky projektu měly naplnit cíl udržitelného rozvoje OSN č. 4 Kvalitní vzdělávání, s důrazem na **vzdělávání pro udržitelný rozvoj (VUR)**.
- Školy zapojené do projektu zjistily, že **celoškolní přístup k VUR** (který zahrnuje vize a hodnoty školy, školní kurikulum, řízení školy, vzdělávací možnosti, infrastrukturu a partnerství) poskytuje jedinečné příležitosti pro rozvoj kompetencí žáků a učitelů a v mnoha ohledech přispívá ke kvalitě poskytovaného vzdělávání.
- Projekt určil **klíčové kompetence** žáků a pedagogů, které jim umožní konstruktivně a odpovědně se zapojit do dění v dnešním světě, a navrhl způsob hodnocení těchto kompetencí. Obecně bylo zjištěno, že kompetence v oblasti udržitelnosti **posilují všechny dimenze učení** (sociálně-emoční a behaviorální i kognitivní) a souvisejí jak s evropským rámcem klíčových kompetencí (LifeComp)¹, tak s podobným rámcem kompetencí v oblasti udržitelnosti (GreenComp).²
- *Učení pro budoucnost* je určeno všem žákům na všech úrovních ve všech školách. Školy zapojené do projektu uvedly, že **angažovanost žáků** ve vzdělávání pro udržitelný rozvoj posiluje pozitivní přístup k učení, přispívá k informovanému rozhodování a jednání, podporuje osobní a občanské kompetence, zlepšuje prospěch a výsledky učení.
- Mnoho učitelů není dle svého názoru připraveno vyučovat udržitelnost. Důležité (níže jmenované) součásti úspěšné **pregraduální přípravy učitelů** a jejich dalšího profesního vzdělávání, které mají učitele a vedoucí pracovníky škol vybavit sebevědomím, motivací a schopnostmi řešit otázky udržitelného rozvoje, jsou (jak bylo zjištěno): základy VUR – transformativní učení – učení se pro budoucnost; systémové myšlení; využívání různých přístupů k výuce a učení; celoškolní přístup; stanovení vzdělávacích cílů a jejich hodnocení; vytváření sítí škol praktikujících VUR.
- Partneři dospěli k závěru, že využívání VUR ve školách není ve všech partnerských zemích ještě tak rozšířené a obecně přijaté, jak by mělo být. Je potřeba provádět **postupné změny ve výuce**, aby se tak stalo ve všech školách a širší komunitě, a zároveň uplatňovat celoškolní přístup, který má mladé lidi připravit na budoucnost.

¹ EC (2020). LifeComp: The European Framework for Personal, Social and Learning to Learn Key Competence. doi:10.2760/302967, JRC120911. <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC120911>

² EC (2022). GreenComp: The European sustainability competence framework. doi:10.2760/13286, JRC128040. <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC128040>

Projekt ESD SuperVision 4.0 probíhající v letech 2020-23 ukázal, že reorientace školního vzdělávání k udržitelnému rozvoji prostřednictvím celoškolního přístupu a zapojení komunity rozvíjí/vyžaduje:

Žáky, kteří jsou:

- zdraví, šťastní a vybavení transformativními kompetencemi potřebnými pro budoucnost, která je čeká;
- motivováni, aby se učili a smysluplně přispívali k životu školy a širší komunity jako „aktéři změny“.

Učitelé a školitelé učitelů, kteří:

- jsou vybavení transformativními kompetencemi potřebnými pro budoucnost, která je čeká;
- jsou si jisti svými znalostmi a chápou hlavní problémy udržitelného rozvoje;
- mají kvalifikaci v používání aktivizujících pedagogických metod, které prokazatelně podporují efektivní vzdělávání pro udržitelný rozvoj;
- užívají strategické metody a nástroje pro začlenění témat udržitelného rozvoje do všech výukových témat či aktivit;
- mají podporu ve využívání znalostí o udržitelném rozvoji v reálném životě.

Vedoucí pracovníky škol, kteří:

- mají jistotu a klíčové kompetence potřebné k vytváření a prosazování étosu udržitelného rozvoje ve své škole;
- mají schopnost tento étos zakotvit v kultuře, kurikulu a fungování školy a promítnout ho do vztahu ke komunitě;
- vytvářejí strategické plány a prosazují související opatření, která přinesou hlubší změny k udržitelnosti.

Místní a národní politiky, kteří:

- se zavazují začlenit VUR do strategických plánů vzdělávání, do hlavních vzdělávacích priorit, a dále usilují sladit politické agendy – zajistit tak provázanost místních a národních politik;
- poskytují podporu vedoucím pracovníkům v procesech změn, které mají za cíl zavedení celoinstitucionálního přístupu ve VUR – a ten pak vyžadují;
- očekávají a umožňují, aby pedagogové rozvíjeli své kompetence v oblasti udržitelného rozvoje po celou dobu své kariéry, od pregraduální přípravy po další vzdělávání, a považují to za předpoklad efektivní výuky;
- usnadňují spolupráci mezi školami a škol s širšími komunitami.

Další informace o výsledcích projektu ESD SuperVision 4.0 Erasmus+ získáte u jeho koordinátora: Univerzity Vechta, Německo.